

Grażyna Gajewska, Krzysztof Zajdel, Joanna Hadzicka, Natalia Harewska
Uniwersytet Zielonogórski

OPIEKA I WYCHOWANIE W NOWOCZESNEJ ŚWIETLICY SZKOLNEJ – SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI

Na Wydziale Pedagogiki Psychologii i Socjologii (WPPiS UZ) Uniwersytetu Zielonogórskiego 13 kwietnia 2016 roku odbyła się ogólnopolska konferencja dotycząca opieki i wychowania w nowoczesnej świetlicy szkolnej. Jej inicjatorem i organizatorem był Zakład Pedagogiki Opiekuńczej i Rodziny. Patronat honorowy nad tym ważnym przedsięwzięciem sprawowali: JM Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, Lubuski Kurator Oświaty i Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Twórczych. Konferencja skierowana była do szerokiego grona odbiorców, przede wszystkim jednak do wychowawców świetlic szkolnych, dyrektorów szkół, decydentów lokalnych, władz samorządowych, pracowników naukowych, metodyków ds. opieki i wychowania w świetlicach szkolnych, a także doktorantów, studentów, absolwentów, słuchaczy studiów podyplomowych pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz interesariuszy zewnętrznych WPPS UZ. Zgłosiło się sto osób z ośrodków naukowych, metodycznych oraz ze świetlic różnego rodzaju szkół, głównie z województwa lubuskiego, ale także dolnośląskiego i wielkopolskiego. Konferencja składała się z trzech bloków. Pierwszy i drugi – miały charakter wykładów i obrad plenarnych uzupełnionych debatą, natomiast trzeci – był metodyczny, a jego uczestnicy mogli wybrać jeden z siedmiu przygotowanych warsztatów. Taka propozycja spotkała się z bardzo dużym oddźwiękiem i zainteresowaniem.

Po uroczystym przywitaniu gości i otwarciu konferencji obrady plenarne rozpoczęła dr hab. Ewa Muszyńska, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM) wystąpieniem skupiającym się na ukazaniu i sprecyzowaniu miejsca świetlicy w organizacji pracy szkoły. Odniosła się do wymogów proceduralnych i funkcji, jakie spełnia świetlica w placówkach edukacyjnych. Wskazała na trudności metodyczne i praktyczne wynikające z tych zależności oraz stanu aktualnego ich realizacji.

Następnie dr hab. Grażyna Gajewska, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego (UZ) podkreśliła wielowątkowość zjawiska nowoczesności i innowacyjności w świetlicy szkolnej w odniesieniu do jakości pracy opiekuńczo-wychowawczej w niej realizowanej

oraz wymagań metodycznych z nich wynikających. Swoje wystąpienie odniosła do badań własnych i refleksji na ten temat.

Wystąpienie mgr Iwony Kamińskiej, koordynatorki programu MegaMisja (Fundacji Orange), dotyczyło praktycznej strony realizacji od 2015 roku przez fundację ogólnopolskiego programu, który skierowany jest do świetlic szkolnych i nieustannie się rozwija. Było to zaproszenie skierowane do słuchaczy-praktyków, którzy mogli poznać szczegóły programu i skorzystać z niego.

Pierwszą część obrad plenarnych zakończyły lic. Natalia Michalak i dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ, przedstawiając wstępny raport z badań, przeprowadzonych z lat 2015-2016 (zrealizowany z pomocą studentów Naukowego Koła Pedagogiki Opiekuńczej UZ) w zielonogórskich i międzynarodzkich świetlicach szkolnych. Jego wyniki zostały porównane z badaniami z 2000 roku. Analizowane były wskaźniki jakości funkcjonowania tych ważnych placówek oświatowych.

Po przerwie wznowiono wystąpienia plenarne. Doktor Łukasz P. Ratajczak (UAM) przedstawił rolę nauczyciela w świetlicy szkolnej w zmieniającej się nowoczesnej rzeczywistości szkolnej. Zadał on pytanie, czego należy oczekiwać od nauczyciela-wychowawcy pracującego w świetlicy, czy animacji działań uczniów, czy kreatywnego opiekuństwa, wychowania?

Kolejny mówca, dr Leszek Albański z Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze, skupił się na profilaktyce w świetlicy szkolnej. Porównywał dynamikę zmian w ostatnim dziesięcioleciu, a także wskazał na aktualne wyzwania, jakie czekają pracowników świetlic w zakresie profilaktyki.

Kolejnym prelegentem była dr Małgorzata Prokosz z Uniwersytetu Wrocławskiego. W swoim wystąpieniu skupiła się na kwestii znaczenia pracy z książką drukowaną dla podopiecznych świetlicy szkolnej. Żywiołowe i merytoryczne wystąpienie wzbogaciła o propozycje książek, co wzbudziło duże zainteresowanie.

Następne wystąpienie dra Krzysztofa Zajdla, adiunkta UZ, dotyczyło znaczenia *podcastu* i *videocastu* w pracy świetlicy szkolnej. Te dwa narzędzia to nowość, zarówno w sferze opisów, jak i badań na terenie Polski, dająca ogromne możliwości pracy z młodzieżą w świetlicy i poza nią. Jest to wyzwanie, ale i możliwość realizacji dla uczestników (uczniów).

Całość dyskusji plenarnych zakończyła mgr Katarzyna Lotka, która zaprezentowała pięćdziesiąt technik plastycznych w pracy świetlicy szkolnej. Swoje wystąpienie zobrazowała zdjęciami dzieł artystycznych, jakie z jej udziałem były wykonane z dziećmi. Te niekiedy rzadko spotykane techniki były inspiracją dla uczestników oraz wzbudziły ich zainteresowanie.

Na zakończenie części drugiej konferencji zaproponowano panel dyskusyjny: „Jak podnosić jakość funkcjonowania świetlic szkolnych?”. Liderami debaty byli: mgr Iwona Kamińska – koordynatorka programu MegaMisja Fundacji Orange w Warszawie,

mgr Anna Bentyn – doradca metodyczny ds. świetlic szkolnych w Gnieźnie oraz mgr Dorota Janiszewska z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Gorzowie Wielkopolskim. Odpowiadali oni na pytania od zarówno prowadzących panel: dr Anny Szczęsnej-Szeib i dra Krzysztofa Zajdla, jak i od słuchaczy z sali.

Kończąc część oficjalną, inicjatorka konferencji, dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ, zaprosiła uczestników na warsztaty metodyczne. Cieszyły się one dużą popularnością, większość z nich miała wyczerpany limit miejsc. Przygotowane zostały następujące propozycje: „Elementy socjoterapii w pracy wychowawcy świetlicy szkolnej” dr Anny Szczęsnej-Szeib (UZ), „Zabawy muzyczno-ruchowe w świetlicy szkolnej” mgr Aleksandry Matusiak (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie), „Praca z rodziną w świetlicy szkolnej” dr hab. Grażyny Gajewskiej, prof. UZ oraz mgr Natalii Harewskiej (UZ), „Jak z niczego zrobić coś fajnego? Praca w świetlicy z kartką papieru” dra Krzysztofa Zajdla (UZ), „Wyobraźnia w świetlicy – jak stworzyć z podopiecznymi własną grę planszową” mgr Joanny Hadzickiej (UZ) oraz „*Mało nas, dużo nas – a tu działać trzeba* – jak pracować z pojedynczymi osobami i dużą grupą” mgr Anny Bentyn (doradcy metodycznego ds. świetlic szkolnych w Gnieźnie). W kuluarach wymieniano się informacjami, kontaktami między placówkami, występujący na sesji plenarnej byli oblegani przez uczestników.

Fotoreportaż z konferencji będzie udostępniony na oficjalnej stronie internetowej Zakładu Pedagogiki Opiekuńczej i Rodziny – organizatora przedsięwzięcia, do odwiedzenia której już dzisiaj serdecznie zapraszamy, proponując podejmowanie dalszej naukowej, metodycznej i praktycznej współpracy: www.zpoir.wpps.uz.zgora.pl.